

Sak 1/19 - «Vikingtidsmuseet på Bygdøy» - prosjektrapport XXIX til KHM's styre 8. februar 2019

I perioden fra styremøtet 7. desember 2018 til 28. januar 2019 har arbeidet i VTM-prosjektet hatt særlig fokus på følgende saker:

- Oppfølging av KS2-rapport og manglende finansiering av sikringsarbeid
- Aktiviteter i KHM's delprosjekter for VTM-prosjektet

Disse punktene følges opp i lyset av ny politisk plattform utarbeidet på Granavolden 17. januar 2019, der det står: «Regjeringen vil starte arbeidet med bygging av vikingtidsmuseet». Den løpende prosjektoppfølgningen av byggeprosjektet er fortsatt stilt noe i bero i påvente avklaring i forhold til startbevilgning og finansiering av byggeprosjektet.

I. Oppfølging av KS2-rapport og manglende finansiering av sikringsarbeid

UiO/KHM mottok endelig KS2-rapport 15. november 2018. VTM-prosjektet og KHM-ledelsen arbeider med oppfølging av spesielt tre punkter på bakgrunn av denne rapporten.

- UiOs rolle i prosjektet
- Konsekvenser av innteksttap ved lukking av museet i byggeperioden
- Konsekvenser av redusert budsjett for brukerutstyr

UiOs rolle i prosjektet

De eksterne kvalitetssikrerne (EKS) peker på at UiO i dette prosjektet har en rolle som er mer omfattende enn rollen til brukere i tradisjonelle byggeprosjekter. Prosjektet er avhengig av UiOs medvirkning, både som premissgiver og direkte bidragsyter i sikringsprosjektet. KS2-rapporten peker på at det faglige ansvaret for samlingen tilligger UiO ved KHM og at alle forhold knyttet til samlingens sikkerhet må forankres hos UiO. Alle arbeider som har betydning for samlingens sikkerhet må besluttes av UiO og endelig beslutning om flytting av skipene ligger hos UiO. I tillegg vil UiO være en viktig aktør under selve gjennomføring av sikring og flytting. I KS2-rapporten er det presisert at kostnader knyttet til flytting av samlingen ut over skip og sleder er UiOs ansvar. Kostnadene som er estimert til 36,1 mill. kr. er av KD forutsatt dekket av UiO utenfor investeringsprosjektets rammer. Rapporten slår fast at det er en suksessfaktor for vellykket prosjektgjennomføring at UiO finner finansiering for sin medvirkning, og at finansieringen har en robusthet som sikrer at KHM's medvirkning kan skje rettidig og fyllestgjørende. VTM-prosjektet har utarbeidet en periodisert kalkyle for finansieringsbehovet.



VTM-prosjektet har videre etablert en arbeidsgruppe som skal legge frem et grunnlag for en felles prosjektplan for alt sikringsarbeid i forbindelse med nytt vikingtidsmuseum. Arbeidsgruppen består av representanter fra UiO/KHM, UiO/EA, Statsbygg og rådgivende ingeniører. Dette arbeid vil resultere i en skisse på hvilke oppgaver som skal løses, en overordnet fremdriftsplan og et forslag til en organisering som ivaretar EKS kommentarer om UiO sin rolle i prosjektet.

Konsekvenser av inntektstap ved lukking av museet i byggeperioden

KS2-rapporten anbefaler sterkt at museet skal være stengt i byggeperioden for å sikre mer rasjonell fremdrift og større sikkerhet for samlingene. Det er grunn til å anta at museet vil måtte holde stengt i fire til fem år. Museet har beregnet netto årlig inntektstap til 35-40 mill. kr. UiO må drøfte konsekvensene av et årlig bortfall av dekningsbidrag i denne størrelsen. VTM-prosjektet har utarbeidet en periodisert kalkyle for finansieringsbehovet.

Konsekvenser av redusert budsjett for brukerutstyr

Utstillingsutstyr (montere) og AV- og IKT-utstyr er en del av investeringsprosjektets brukerutstyr. Basiskalkylen er gjennom KS2-prosessen redusert fra totalt 268,1 mill. kr. til 225,4 mill. kr. I denne kalkylen er innkjøp av montere redusert med 16,7 mill. kr. til 80 mill. kr. AV- og IKT-utstyr er redusert med 6,9 mill. kr. til 43,5 mill. kr. VTM-prosjektets vurdering er at man i detaljeringsprosjektet vil arbeide for å tilpasse innkjøp av AV- og IKT-utstyr til redusert budsjett da det er fleksibilitet både med usikkerhetsfaktorer i kalkylen, muligheter for forhandling av innkjøpsbetingelser og mulighet for å styre utstillingenes ambisjonsnivå.

Hva gjelder montere mener VTM-prosjektet at det er viktig å sikre høyt nok ambisjonsnivå for å ivareta samlingenes sikkerhet. I KS2-rapporten skriver EKS at de mener at forventet kostnad, for det behov av montere som er estimert i forprosjektet, bør og kan reduseres fra 96,7 mill. kr. til 80 mill. kr. De sier videre at usikkerheter knyttet til omfang og pris for utstillingsutstyr er hensyntatt i estimatusikkerheten og usikkerhetsfaktorene i brukerutstyrprosjektet. KHM må ta opp med KD viktigheten av at det ikke gjøres kompromisser i forhold til valg av montere som påvirker samlingens sikkerhet negativt. Det er knyttet stor usikkerhet til estimatene fra forprosjektet og det blir viktig med tett samarbeid mellom UiO/KHM og Statsbygg i detaljeringsfasen for å sikre omfang, kvalitet og pris for dette utstyr som ivaretar samlingen sikkerhet. Det er indikert for UiO sentralt at det som et «worst-case»-scenario vil søkes om tilleggsfinansiering på opptil 16,7 mill. kr for å dekke opp for eventuell reduksjon i brukerutstyrets kalkyle.

KHM-ledelsen følger opp uavklart finansiering i samband med ovenstående punkter mot UiO sentralt.

II. Arbeid i KHMs delprosjekter

Internt ved KHM er arbeidet i de fire delprosjektgruppene videreført med sikte på at byggeprosjektet får finansiering på Statsbudsjettet for 2020. Alle delprosjekter har nå egne prosjektbeskrivelser og hvert delprosjekt ledes av delprosjektledere. Følgende prosjektbeskrivelser ble godkjent i KHMs styringsgruppe for VTM-prosjektet den 20. november 2018: Prosjektbeskrivelser for delprosjekt kommunikasjon, branding og kommersiell profil (DBK), delprosjekt forskingssenter vikingtid (DFV), og delprosjekt sikring, klima og logistikk (DSKL).

Arbeidet med utredning av organisering, bemanning og finansiering av driften av det nye museet er intensivert på bakgrunn av ny politisk plattform. Det arbeides nå med opprettelse av modeller for simulering av økonomi og etablering av arenaer for dialog med UiO/EA vedrørende hva som dekkes av intern husleie. Disse prosessene ledes av museumsadministrasjonen.

VTM-prosjektet har påbegynt en prosess rundt digitalt engasjement i prosjektet. Dette vil i første omgang lede til en oversikt med status på digital dokumentasjon av KHMs vikingtidssamling og en kort digital strategi for VTM-prosjektet som ivaretar oppbygging av digitale arkiver og tilgjengeliggjøring av arkiver for formidling, kommunikasjon og markedsføring.

I delprosjekt nye utstillinger pågår det et omfattende arbeid med utvikling av synopsis for de nye utstillingene. Dette skjer i nært samarbeid med museets gruppe for vikingtidsforskning (ViS). Det ferdigstilles et «Master-synopsis» i løpet av februar som vil være bakgrunnsmateriale til en workshop sammen med en internasjonal referansegruppe primo mars. Det er lagd beskrivelser og visualiseringer av opplevelseskonsepter i introduksjonsområdet. Det vil i løpet av første kvartal ferdigstilles opplevelseskonsepter for laboratorieområdene og avslutningsområdet. Det utvikles også to prototyper på digital formidling som vil testes og ferdigstilles i løpet av februar 2019. Arbeidet med beskrivelser av det faglige innholdet og utvikling av opplevelseskonsepter for utstillingenes ulike deler vil fortsette gjennom hele 2019.

Delprosjekt forskingssenter vikingtid arbeider med beskrivelser av visjon, mål og profil på forskningssenteret.

Delprosjekt sikring, klima og logistikk arbeider blant annet med forberedelse til veiing og innvendig dokumentasjon av Gokstadskipet. Arbeid med fotogrammetri og veiing av Osebergskipet fortsetter som planlagt. Det arbeides videre med planlegging og forberedelser for å kunne starte relokalisering av gjenstander.

Delprosjekt kommunikasjon, branding og kommersiell profil arbeider med utvikling av merkevareplattformen til VTM. Det har i januar vært gjennomført en workshop, med deltagere fra alle delprosjektene i VTM, for å videreutvikle og kvalitetssikre arbeidet som er gjort så langt med posisjon og løfter til markedet. Det er ferdigstilt plakater med informasjon om nytt museum som skal monteres på bagasjebygget på Vikingskipshuset. Det arbeides videre med prinsipper for arbeid med markedsføring og kommunikasjon, se eget notat «Prosess for utvikling av strategier for markedsføring og kommunikasjon». Det arbeides også med registrering og avklaring på bruk av relevante internett-domener.

IV. VTM-prosjektets møter/reiser desember 2018 – januar 2019.

Det har i perioden ikke vært holdt møter i *Styringsgruppen* (KHM's styringsgruppe for VTM-prosjektet), *Prosjektrådet* (VTM-prosjektets høyeste organ med repr. fra SB, UiO, KHM og departementene), *Kontaktforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO og KHM for VTM-prosjektet) eller *Sikringsforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO og KHM for de sikringsrelaterte sakene).

Det er løpende virksomhet i KHM's egen prosjektorganisasjon - koordineringsgruppen, delprosjektgrupper og særmøter tilknyttet de ulike aktiviteter i delprosjektgruppene.

GJO, 28.01.19